

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Németh Mónika Regina pártfogó ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, dr. Kiss Daisy ügyvéd (címe) által képviselt I. rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) I. rendű, dr. Kállai László ügyvéd (címe) által képviselt II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe) II. rendű, a Pénzügyminisztérium (1051 Budapest József nádor tér 2-4., ügyintéző: ... jogtanácsos) által képviselt Magyar Állam III. rendű alperesek ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2007. április 27. napján meghozott, 35.P/P.III.24.376/2006/16. számú ítélete ellen a felperes részéről 22. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság részítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és II. rendű alpereseknek 60.000 - 60.000 (hatvanezer-hatvanezer) forint másodfokú perköltséget.

A felperes részére kirendelt pártfogó ügyvéd ügyvédi munkadíját 6.000 (hatezer) forint + áfa összegben, összesen 7.200 (hétézer-kettőszáz) forintban állapítja meg, amely költséget a felperes személyes költségmentessége folytán a Magyar Állam visel. A le nem rótt további 12.000 (tizenkettőezer) forint kereseti és a 156.000 (százötvenhatezer) forint fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

A ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A felperes személyhez fűződő jogai megsértése és kártérítés miatt terjesztett elő keresetet az alperesekkel szemben. Hivatkozott a hátrányos megkülönböztetésre, a jóhírneve megsértésére és arra, hogy a hangfelvételével is visszaéltek az alperesek.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 120.000 Ft, a II. rendű alperesnek 120.000 Ft, míg a III. rendű alperesnek 50.000 Ft perköltséget.

Rögzítette, hogy a felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 144.000 Ft kereseti illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet indokolásában ismertette a Ptk. 75., 76. és 78. §-ában foglaltakat, valamint a Pp. 164. § (1) bekezdésének rendelkezését. Kifejtette, a felperes által kezdeményezett etikai és fegyelmi eljárás lefolytatása, illetve az, hogy az I. rendű alperes nem osztotta a felperes álláspontját, nem valósítja meg a személyiségi jog megsértését. A határozatok tartalmának vizsgálatára a személyiségi jogi perben eljáró bíróságnak hatásköre nincs, felülbírálatukra más eljárásban kerülhet sor. Kiemelte azt is, hogy bűncselekmény elkövetése, vagy gyanúja esetén a sérelmet az erre hatáskörrel rendelkező szerveknek, rendőrségnek kell bejelenteni.

A panaszolt eseményt a felperesi előadáson kívül semmilyen bizonyíték nem támasztotta alá és figyelembe kellett venni azt is, hogy a sérelmezett cselekmény elkövetése után négy év elteltével hivatkozott arra, hogy bűncselekmény történt.

A felperes azt is sérelmezte, hogy nem a kérelmének megfelelően határoztak, illetve eljárást nem indítottak, az egyetem feljelentést nem tett, nem függesztette fel állásából a II. rendű alperest.

A teljesítmény értékelése, a tanulmányi követelmények teljesítésére vonatkozó határozattal szemben jogorvoslatnak nincs helye, de annak felülvizsgálatára sincsen mód, a teljesítmény értékelése pedig bizonyíthatatlan és nem képezheti jogvita tárgyát.

A jóhírnév sérelmével kapcsolatosan az elsőfokú bíróság hivatkozott arra, hogy a felperes előadása szerint konkrétan megnevezett személyek tették a sérelmezett kijelentéseket, azonban ők perben nem állnak. Az igény csak velük szemben lehetett volna érvényesíthető és nem a munkáltatóval - I. rendű alperessel szemben -, mert a munkáltató csak a Ptk. 348. §-a alapján, kizárólag kártérítés esetén marasztható.

A Ptk. 80. § (1) bekezdésére hivatkozással kifejtette, hogy a perbeli adatok és bizonyítékok alapján megállapítható, hogy az I. rendű alperes a felperes jóváhagyásával és beleegyezésével készítette a hangfelvételt, így ez önmagában kizárja a személyhez fűződő jog megsértését.

A Ptk. 339. § (1) bekezdésére utalással rögzítette, hogy a kártérítési felelősség konjunktív feltételei közül egyik sem állapítható meg, ugyanis a felperes maga sem állította, hogy a megjelölt kára ténylegesen felmerült volna, nem állapítható meg az okozati összefüggés az állítólagos kár, valamint az alperesi magatartás és tevékenység között.

A felperes tanulmányainak finanszírozására felvett kölcsön visszafizetése körében kiemelte, hogy érthetetlen, hogy ennek megfizetésére az I. rendű alperes milyen címen lenne köteles. Az az állítás sem bizonyítható, hogy a felperesnek elhelyezkedési esélyei, vagy lehetőségei mennyiben romlottak, illetve változtak meg, továbbá, hogy az I. rendű alperes tanárai rosszul tanítanak, rossz minőségű az oktatás, illetve hogy nem összehangolt a képzés, és a tananyag túlságosan nagy.

Kifejtette, hogy a bíróságnak nem feladata és nem is jogosult annak felülvizsgálatára, vagy eldöntésére, hogy egy adott intézményben milyen színvonalon oktatnak, illetve milyen teljesítményrendszerben működnek, valamint arra sem, hogy a számonkérés módja és rendszere mennyire szigorú.

Erre tekintettel az I. rendű alperes esetén a kártérítési felelősség megállapításához mind a jogellenes magatartás, mind az okozati összefüggés hiányzik, és a kár felmerülte sem igazolt.

A II. rendű alperes vonatkozásában a testi épség megsértése miatt előterjesztett személyiségi jogsérelem tekintetében rögzítette, hogy a polgári eljárás nem alkalmas a bűncselekmény miatti bizonyítási eljárás lefolytatására. A felperesnek a bűncselekmény elkövetését követően haladéktalanul feljelentést kellett volna tennie. Ezen túl a felperes arra nézve, hogy testi épsége milyen módon sérült meg, releváns bizonyítékot, illetve indítványt nem is terjesztett elő. A felperes az állításán kívül a sérelmezett cselekmény elkövetését bizonyítékokkal nem támasztotta alá, ezért az elsőfokú bíróság a szakértő kirendelésére vonatkozó indítványt szükségtelennek tartotta.

A hangfelvétellel való visszaélés körében arra mutatott rá, hogy a felperes nem állította, csak feltételezte annak lehetőségét, hogy ezzel a II. rendű alperes visszaélhet, azonban ez nem alapozza meg a jogsértés megállapítását.

Állította, illetve sérelmezte, hogy a II. rendű alperes tudathasadásosnak nevezte, azonban ez a kifejezés az elsőfokú bíróság álláspontja szerint olyan értékítéletnek, véleménynek tekinthető, ami akkor sem valósítja meg a jogsértést, ha egyébként a megállapítás téves, vagy helytelen.

A III. rendű alperes vonatkozásában kitért arra, hogy az állam a jogszabályok alkotása révén közvetlen jogviszonyba nem kerül az állampolgárokkal, ezért egy adott jogszabály vagy annak hiánya, konkrét tartalma kártérítési felelősséget nem alapoz meg.

A jogalkotásra és az ehhez kapcsolódó felelősségre a közjog szabályai irányadók.

A jogalkotással elkövetett mulasztással okozati összefüggésben álló károsodás polgárjogi jogviszonyt nem hoz létre, és egy adott jogszabálynak a tartalma, vagy a jogalkotás elmulasztása sem alkalmas a jogellenesség megállapítására.

A perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést.

Előadta, hogy nem kapott tájékoztatást a helyes alperesek perbevonásáról, ezért nem került sor azon személyek megjelölésére, akik rá a sértő kijelentéseket tették. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság nem tárta fel kellőképpen a tényállást, eljárási szabálysértést követett el a bizonyítási eljárás során, a jegyzőkönyveket nem megfelelően vezette, bizonyítási indítványait figyelmen kívül hagyta.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérték.

A felperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásánál alkalmazandó és irányadó jogszabályokat, állásfoglalásokat, alkotmánybírósági határozatokat pontosan és részletesen ismertette, ezért a másodfokú bíróság csak visszautal azokra.

A fellebbezésben foglaltakra tekintettel a másodfokú bíróság a következőket emeli ki.

A rendelkezésre álló adatok alapján a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem követett el olyan eljárási szabálysértést, ami az ügy érdemi felülbírálatát gátolta volna.

A Pp. 7. §-a alapján a bíróság a tájékoztatási kötelezettsége keretében a jogvitában jelentős tények és a szükséges bizonyítási eszközök megjelölésével biztosítja azt, hogy a jogi képviselő nélkül eljáró fél a perbeli jogait érvényesíteni tudja. A bíróságnak a tájékoztatási kötelezettsége teljesítésekor - az anyagi jogi jogszabályok tartalmának ismertetése nélkül - a jogvitában jelentős tények megjelölésével kell biztosítani a fél jogérvényesítését, különösen akkor, ha a fél hangsúlyozza a jogban való járatlanságát.

A Fővárosi Ítéltábla e körben azt emeli ki, hogy a bíróság kioktatási kötelezettsége csak a perbeli eljárási jogok és kötelezettségek tekintetében áll fenn. A tájékoztatás tehát nem terjedhet ki az anyagi jog körébe tartozó kérdésekre.

Ennek megfelelően a másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság eljárásjogi jogszabálysértést nem követett el, amikor a felperest arról nem tájékoztatta, hogy adott igényét kivel szemben érvényesítheti.

A jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása - a törvény eltérő rendelkezése hiányában - a feleket terheli [Pp. 3. § (3) bekezdés]. A per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítani, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el.

A bizonyítási kötelezettségre vonatkozó szabályokat mindig az adott, konkrét ügygel kapcsolatban kell megítélni.

A Pp. 206. § (1) bekezdése alapján a bíróság a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, meggyőződése alapján bírálja el a felmerült tények tükrében.

A bizonyítékok értékelése során a másodfokú bíróság is arra a következtetésre jutott, hogy a per eldöntése szempontjából orvosszakértői vizsgálat lefolytatására nem volt szükség.

A felperes állítása szerint az erőszakos cselekmény 1999. évben történt, így a 2006. évben - hét évvel később - megindított perben annak eldöntésére, hogy jelenlegi egészségügyi panaszja milyen okokra, cselekményre vezethető vissza, már nem lehetséges.

A jóhírnévsértés körében az Alkotmányban foglaltaknak megfelelően a Ptk. 75. §-a általános védelemben részesíti a személyhez fűződő jogokat, és azokat a törvény külön is nevesíti, így a Ptk. 78. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jog védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is.

A (2) bekezdés alapján a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

Hírnévrontás megállapítására olyan valótlan és hátrányos megítélésre alkalmas közlés ad alapot, amely valamilyen tényt állít, valamilyen tényt fejez ki nyíltan vagy burkoltan.

A felperes kereseti kérelmében több jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogot sértő alperesi magatartásra hivatkozott, azonban a konkrét sérelmezett kijelentéseket nem a perbenálló alperesek, hanem a felperes által személy szerint megjelölt személyek tették.

A Ptk. rendelkezéséből adódóan a felelősség azt terheli, aki a kifogásolt közlést tette, ezért az alperesek a más személyektől származó, a felperes személyét érintő nyilatkozatokért nem kötelesek helytállni.

Egyetértett a Fővárosi Ítéltábla a Ptk. 80. § (1) bekezdésére alapított elsőfokú bírósági állásponttal is, mert jogsértés csak jogszerűtlen magatartás alapján állapítható meg, s mivel a felperes a hangfelvétel készítéshez hozzájárult és egyéb olyan alperesi magatartást nem jelölt meg, amellyel a visszaélés megvalósult volna, ezért e körben igénye nem alapos.

A felperes hátrányos megkülönböztetése sem valósult meg, ezt az őt terhelő bizonyítási kötelezettség ellenére nem bizonyította és azt sem, hogy valóban megtörténtek azok az események, amelyekre az igényérvényesítést alapította. A felperesnek joga és lehetősége lett volna a sérelmezett határozatok elleni jogorvoslatra, az eljárások során arra, hogy felülbírálatot kérjen, igazolja, hogy tanulmányi eredménye és teljesítésének értékelése során jogsértő, eltérő bánásmódban részesítették, ezért jogszerűen utasította el az elsőfokú bíróság erre vonatkozó kereseti kérelmét.

Nem megalapozott a felperesi kártérítési igény sem.

Egyrészt a felperes az alperesi magatartással okozati összefüggésben kárt nem tudott megjelölni, másrészt jogellenes magatartás az alperesek terhére nem volt megállapítható. Az pedig, hogy egy újabb diploma megszerzése milyen költséggel járna, kárként nem érvényesíthető, mert a kár szükséges eleme a kártérítési felelősség megállapításának. Ha nincs igazolt kár, akkor kártérítési felelősségről sem lehet beszélni, függetlenül attól, hogy a kérdéses magatartás társadalmilag elítélendő vagy akár jogellenes volt-e. A ténylegesen felmerült káron túl az elmaradt haszon valamint a kár elhárítása, enyhítése körében esetlegesen felmerült költségek is érvényesíthetők. Jelen esetben azonban a felperes 1.600.000 Ft-os igénye egyik körbe sem sorolható.

A ...-vel kötött kölcsönszerződés alapján sem kötelezhetők az alperesek kártérítés megfizetésére. Az alperesek felelőssége e vonatkozásban sem áll fenn, mert semmilyen eljárásukkal, magatartásukkal nincs összefüggésben a felperesi követelés.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság döntése megalapozott, indokolásának megisméltése szükségtelen és a felperes részéről a másodfokú eljárás során nem volt olyan tényelőadás, ami az alperesi jogsértés megállapítására alapot adna. A felperes által előadottak a személyhez fűződő jogok megsértésének a megállapítását nem eredményezik.

A másodfokú bíróság a további le nem rótt kereseti illetékről a per tárgyának értéke alapján az Itv. 39. §-a szerint határozott.

A Fővárosi Ítéltábla mindezek alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése és a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a perköltség viseléséről a Pp. 239. §-án keresztül is érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alapján rendelkezett, figyelembe véve a felperes költségmentességét.

A Fővárosi Ítéltábla a felperes képviselőjét ellátó pártfogó ügyvéd díját a 7/2002. (III. 30.) IM rendelete alapján állapította meg.

, 2008. április 22.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s. k.
a tanács elnöke

. Győriné dr. Maurer Amália s. k.
előadó bíró

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s. k.
bíró

A kiadmány hiteléül:
tisztviselő